با وجود تقویت تحقیق و توسعه از حیث مالی کماکان بهره‌وری پژوهشی چالش جدی کشورها در حوزه علم و فناوری است

افت بهره‌وری چین ۳ درصد بیشتر از آمریکا

فرهیختگان دانشگاه
شنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۲ | شماره ۴۰۷۳ | WWW.FDN.IR

در نخستین نشست سراسری گروه کشوری زبان و ادبیات فارسی توسط رئیس دانشگاه آزاد مطرح شد

وضعیت اسفبار رشته زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌ها

در نشست سراسری گروه کشوری زبان و ادبیات فارسی چه گذشت؟

ایده‌های نو اساتید برای اعتلای زبان فارسی

معاون علوم‌انسانی و هنر دانشگاه آزاد خبر داد

برنامه‌ریزی دیدارهای چهره‌به‌چهره با اساتید ادبیات فارسی

مدیرکل کتابخانه‌ها، مجلات، انتشارات علمی و علم‌سنجی دانشگاه آزاد:

خطاهای بصری و نگارشی پایان‌نامه‌ها به حداقل می‌رسد

مدیرگروه کشوری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

بسامد فارسی‌نویسی در حوزه علم باید زیاد شود

آسیب‌های اجتماعی یکی از چالش‌های جدی فضای جامعه ایرانی است

۱۰ پیشنهاد برای تقویت دانشگاه در کاهش آسیب‌های اجتماعی

ناصر بهاری
معاون دفتر تحلیل و نظارت بر امور فرهنگی- تربیتی و سرمایه انسانی دبیرخانه هیات‌موسس دانشگاه آزاد

آسیب‌های اجتماعی به مشکلات و موضوعاتی اشاره دارد که بر جامعه تاثیر منفی گذاشته و سبب ایجاد نابسامانی و نارضایتی در جامعه می‌شود. این مشکلات شامل فقر، بیکاری، اعتیاد، جرم و جنایت، بی‌تحصیلی، و... است. این آسیب‌ها سبب تضعیف اقتصاد و فرسودگی اجتماعی شده و به‌تدریج باعث بروز مشکلات بزرگ‌تر و پیچیده‌تر در جامعه می‌شوند. امروزه آسیب‌های اجتماعی به یکی از چالش‌های اصلی جامعه تبدیل شده است که نیاز به رویکردهای جدید و موثر برای کاهش آنها دارد. در این راستا، نقش دانشگاه‌ها به‌عنوان موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، بسیار حائز اهمیت است. دانشگاه‌ها با داشتن دانش و توانایی تحقیق و تحلیل می‌توانند نقش مهمی در کاهش آسیب‌های اجتماعی ایفا کنند. این نقش شامل ارائه آموزش و پژوهش‌های علمی، ترویج ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی، در راستای کاهش آسیب‌های اجتماعی است. آسیب‌های اجتماعی از جمله فقر، بیکاری، اعتیاد، بی‌سرپرستی و خشونت تاثیر چشمگیری بر زندگی افراد و جوامع دارند. این آسیب‌ها باعث ایجاد نابرابری‌های اجتماعی، افزایش جرم و جنایت، کاهش سلامت روانی و فیزیکی و تضعیف ارتباطات اجتماعی می‌شوند. بنابراین کاهش آسیب‌های اجتماعی نه‌تنها برای بهبود شرایط زندگی افراد بلکه برای تقویت و توسعه جوامع نیز بسیار حائز اهمیت است. دانشگاه‌ها می‌توانند نقش مهمی در کاهش آسیب‌های اجتماعی ایفا کنند. آنها می‌توانند با تحقیقات خود در زمینه‌های مختلف مانند سلامت روانی، تحصیلات، اشتغال، و فقر، به شناخت عمقی از عوامل موثر در آسیب‌های اجتماعی دست یابند و راهکارهای موثر برای کاهش آنها پیدا کنند. نقش دانشگاه‌ها در کاهش آسیب‌های اجتماعی بسیار اساسی است و نیاز به تاکید بر این نقش و افزایش تاثیرگذاری آنها در این زمینه وجود دارد.

نقش‌آفرینی دانشگاه‌ها در تحقق توسعه پایدار و بهبود وضعیت اجتماعی

دانشگاه‌ها نقش بسیار مهمی در جامعه دارند، زیرا آنها مکان‌هایی هستند که علاوه بر ارائه آموزش عالی، تحقیقات علمی و فرهنگی انجام می‌دهند. این موسسات توانایی دارند تا از طریق تحقیقات خود، به حل مسائل اجتماعی کمک کنند و راهکارهای جدیدی برای بهبود وضعیت جوامع ارائه دهند. علاوه بر این، دانشگاه‌ها می‌توانند با ارتباط و همکاری با صنعت و جامعه محلی، به ارتقای وضعیت اجتماعی و اقتصادی جامعه کمک کنند. آنها می‌توانند با ارائه خدمات مشاوره و آموزش به جوامع محلی، به بهبود شرایط زندگی افراد کمک کنند و نقش مثبتی در کاهش آسیب‌های اجتماعی داشته باشند. پرواضح است که دانشگاه‌ها نقش موثری در تحقق توسعه پایدار و بهبود وضعیت اجتماعی دارند و می‌توانند با تاثیرگذاری در حل مسائل اجتماعی و اقتصادی، به پیشرفت جوامع کمک کنند. نقش دانشگاه‌ها در جامعه بسیار مهم است و تاثیرات مثبت آنها بر جوامع محلی و سطح زندگی افراد قابل ملاحظه است. برخی از این تاثیرات که بسیار مشهود است شامل موارد زیر می‌شود:

۱ ایجاد فرصت‌های شغلی: دانشگاه‌ها با ارائه برنامه‌های آموزشی مناسب و توسعه مهارت‌های لازم برای بازار کار، به افراد کمک می‌کنند تا بهترین فرصت‌های شغلی را برای خود ایجاد کنند.

۲ توسعه فناوری: با ایجاد ارتباط و همکاری با صنعت و نهادهای محلی دانشگاه‌ها می‌توانند به توسعه فناوری و ارتقای سطح زندگی جامعه کمک کنند.

۳ کاهش آسیب‌های اجتماعی: با توسعه و ارتقای تحقیقات و فعالیت‌های علمی در زمینه‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی دانشگاه‌ها می‌توانند به کاهش آسیب‌های اجتماعی و بهبود شرایط زندگی افراد کمک کنند.

۴ تحقق توسعه پایدار: همکاری فعال دانشگاه‌ها با جوامع محلی و صنعت می‌تواند به تحقق توسعه پایدار جامعه کمک کند.

۵ ارتقای فرهنگ و هویت ملی: دانشگاه‌ها با ارائه برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی در حوزه‌های مختلف می‌توانند به ارتقای فرهنگ و هویت ملی کمک کنند و از حفظ و تقویت ارزش‌ها و هویت‌های ملی جلوگیری کنند.

۶ ایجاد فضای آموزشی و پژوهشی: دانشگاه‌ها با ایجاد فضای آموزشی و پژوهشی محلی برای تبادل ایده‌ها و ارتقای دانش و فناوری فراهم می‌کنند که به توسعه جامعه کمک می‌کند.

بنابراین، نقش دانشگاه‌ها در جامعه بسیار گسترده و چندبعدی است و تاثیرات مثبت آنها بر جوامع محلی و سطح زندگی افراد بسیار قابل توجه است. همکاری فعال دانشگاه‌ها با جوامع محلی، صنعت و نهادهای دیگر می‌تواند به بهبود شرایط زندگی افراد و ایجاد یک جامعه سالم کمک کند.

دانشگاه‌ها چگونه به کاهش آسیب‌های اجتماعی کمک می‌کنند؟

دانشگاه‌ها به‌عنوان موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی، نقش بسیار مهمی در کاهش آسیب‌های اجتماعی دارند. آنها می‌توانند از طریق تحقیقات و فعالیت‌های علمی خود، به شناسایی عوامل موثر در ایجاد آسیب‌های اجتماعی پرداخته و راهکارهایی برای کاهش آنها ارائه دهند. همچنین با ارائه خدمات مشاوره و آموزش به جوامع محلی می‌توانند به بهبود شرایط زندگی افراد و کاهش آسیب‌های اجتماعی کمک کنند. دانشگاه‌ها با همکاری با صنعت و جوامع محلی می‌توانند در ارتقای وضعیت اجتماعی و اقتصادی جامعه نقش موثری داشته باشند. این همکاری می‌تواند منجر به ایجاد فرصت‌های شغلی، توسعه فناوری و ارتقای سطح زندگی افراد شود. بنابراین دانشگاه‌ها با تاثیرگذاری در حل مسائل اجتماعی و اقتصادی می‌توانند به کاهش آسیب‌های اجتماعی و تحقق توسعه پایدار کمک کنند. این نقش آنها در بهبود وضعیت جوامع از اهمیت بالایی برخوردار است و نشان از تاثیرگذاری قابل توجه آنها در جامعه دارد.

در این راستا دانشگاه‌ها می‌توانند با ارائه برنامه‌های آموزشی مناسب و توسعه مهارت‌های لازم برای بازار کار به افراد کمک کنند تا بهترین فرصت‌های شغلی را برای خود ایجاد کنند. همچنین با ایجاد ارتباط و همکاری با صنعت و نهادهای محلی می‌توانند به توسعه فناوری و ارتقای سطح زندگی جامعه کمک کنند. با توجه به این نقش موثر و تاثیرگذار دانشگاه‌ها نیاز دارند تا به شیوه‌های مدیریتی مناسب و همچنین همکاری فعال با جوامع محلی و صنعت بپردازند. همچنین نیاز به توسعه و ارتقای تحقیقات و فعالیت‌های علمی در زمینه‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی است تا بتوانند بهبود وضعیت جامعه را به دست آورند. نقش دانشگاه‌ها در کاهش آسیب‌های اجتماعی و تحقق توسعه پایدار بسیار مهم است و نیازمند همکاری فعال با جوامع محلی و صنعت است. این همکاری و تلاش مشترک می‌تواند منجر به بهبود شرایط زندگی افراد و توسعه پایدار جامعه شود. دانشگاه با ارائه آموزش عالی و تحقیقات علمی می‌تواند به شناسایی و حل مسائل اجتماعی کمک کند. برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای جامعه و بازار کار می‌تواند به افزایش سطح دانش و مهارت جامعه کمک کرده و در نتیجه به کاهش بیکاری و فقر منجر شود. همچنین پژوهش‌های دانشگاه در حوزه‌های مختلف مانند سلامت روان، اعتیاد، جرم‌شناسی و... می‌تواند به شناسایی علل و راهکارهای کاهش آسیب‌های اجتماعی کمک کند. دانشگاه به عنوان یک محور فرهنگ‌سازی، می‌تواند به ترویج ارزش‌های اجتماعی و فرهنگ‌سازی برای کاهش آسیب‌های اجتماعی کمک کند. این شامل ترویج ارزش‌های همدلی، همکاری، عدالت، و... است که می‌تواند به تقویت ارتباطات اجتماعی و پیشگیری از بروز آسیب‌های اجتماعی منجر شود.

برای کاهش آسیب‌های اجتماعی، دانشگاه‌ها نباید به تنهایی فعالیت کنند. آنها با سایر نهادهای جامعه همکاری کرده و برنامه‌های مختلف برای پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی را اجرا کنند. به عنوان مثال، دانشگاه‌ها می‌توانند با سازمان‌های مردم‌نهاد، سازمان‌های خیرخواهان، و... همکاری کرده و برنامه‌های آموزشی و پژوهشی را برگزار کنند.

۱۰ پیشنهاد برای تقویت اثرگذاری دانشگاه در کاهش آسیب‌ها

۱ دولت و نهادهای فرهنگی کشور می‌بایست با تخصیص بودجه‌های لازم به دانشگاه‌ها برای تحقیقات علمی در حوزه کاهش آسیب‌های اجتماعی کمک کند.

۲ تدوین سیاست‌های مناسب در حوزه آموزش عالی و تحقیقات علمی

۳ دانشگاه‌ها با ارائه آموزش‌های بین‌رشته‌ای و بین فرهنگی، به افزایش آگاهی و درک دانشجویان از مسائل مختلف جامعه از جمله سیاسی، فرهنگی و... بپردازد.

۴ تنظیم برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی دانشگاه‌ها به سمت آموزش مهارت‌ها و دانش‌های مرتبط به کاهش آسیب‌های اجتماعی مانند مهارت‌های ارتباطی، رفتارهای اجتماعی سالم، مدیریت خشونت و اعتیاد و...

۵ دانشگاه‌ها می‌توانند تحقیقات و پژوهش‌های خود را به سمت شناسایی عوامل موثر در بروز آسیب‌های اجتماعی هدایت کنند. این اقدامات می‌تواند به شناخت بهتر مسائل اجتماعی و راهکارهای عملی برای حل آنها منجر شود.

۶ همکاری دانشگاه‌ها با نهادهای دولتی و غیردولتی جهت انجام و تنظیم برنامه‌ها و پروژه‌های مشترک در راستای کاهش آسیب‌های اجتماعی.

۷ همکاری دانشگاه‌ها با بخش صنعت و بازار کار جهت افزایش فرصت‌های شغلی و کسب و کارهای اجتماعی

۸ ایجاد و ترویج فضای فرهنگی سالم و پویا، ارائه فضاهای فرهنگی و هنری سالم، برگزاری رویدادها و فعالیت‌های فرهنگی متنوع، ترویج ارزش‌های اجتماعی مثبت و تشویق به مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی در راستای کاهش آسیب‌های اجتماعی

۹ یکی از راه‌هایی که دانشگاه‌ها می‌توانند در کاهش آسیب‌های اجتماعی موثر باشند، ترویج مهارت‌های زندگی است. این مهارت‌ها شامل توانایی‌های عاطفی، روانی و اجتماعی است که به افراد کمک می‌کند تا با مسائل و مشکلات به شیوه‌ای سازنده مواجه شوند.

۱۰ دانشگاه‌ها می‌توانند با ارائه برنامه‌های آموزشی متنوع، به توانمندسازی دانشجویان و افزایش آگاهی آنها در مورد مسائل اجتماعی کمک کنند. این امر می‌تواند به ایجاد جامعه‌ای مسئولیت‌پذیر و فعال منجر شود.

تقویت نقش‌آفرینی دانشگاه نیازمند رویکردی گسترده و چندجانبه

با توجه به نقش مهم دانشگاه‌ها در کاهش آسیب‌های اجتماعی، لازم است دولت، مدیران دانشگاهی و جامعه به طور کامل از این نقش آگاه شوند و تلاش کنند تا شرایط مناسب برای تقویت این نقش فراهم شود. همچنین، همکاری بین دانشگاه و سایر نهادهای اجتماعی و فرهنگی نیز برای دستیابی به این هدف بسیار حائز اهمیت است. به طور کلی، نقش‌آفرینی دانشگاه‌ها در کاهش آسیب‌های اجتماعی نه تنها می‌تواند به بهبود وضعیت جامعه کمک کند، بلکه می‌تواند به توسعه و پیشرفت جامعه نیز منجر شود. از این رو، توجه به این نقش و ارائه حمایت‌های لازم برای تقویت آن از اهمیت بالایی برخوردار است. یکی از اقدامات مهم برای تقویت نقش آفرینی دانشگاه در کاهش آسیب‌های اجتماعی، می‌توان به ایجاد و ترویج فضای فرهنگی سالم و پویای دانشگاه اشاره کرد. که شامل ارائه فضاهای فرهنگی و هنری سالم، برگزاری رویدادها و فعالیت‌های فرهنگی متنوع، ترویج ارزش‌های اجتماعی مثبت و تشویق به مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی می‌شود. همچنین، توسعه برنامه‌ها و پروژه‌های خدمات اجتماعی دانشگاه نیز می‌تواند به تقویت نقش آفرینی دانشگاه در کاهش آسیب‌های اجتماعی کمک کند. که شامل ارائه خدمات روانشناختی و مشاوره، حمایت از دانشجویان با مشکلات اجتماعی، ارائه برنامه‌های تحصیلی و آموزشی برای افراد با معضلات اجتماعی و... می‌شود. با این اقدامات، دانشگاه‌ها می‌توانند به عنوان مرکز تأمین دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای کاهش آسیب‌های اجتماعی عمل کنند و به توسعه جامعه کمک کنند. همچنین، با توجه به نقش بسیار مهم دانشگاه‌ها در شکل‌دهی به نگرش‌ها و ارزش‌های جامعه، تقویت نقش آفرینی دانشگاه در کاهش آسیب‌های اجتماعی می‌تواند به تغییرات اساسی در جامعه منجر شود. ایجاد همکاری‌های مؤثر بین دانشگاه‌ها و سازمان‌ها و انجمن‌های مدنی نیز می‌تواند به تقویت نقش آفرینی دانشگاه در کاهش آسیب‌های اجتماعی کمک کند. این همکاری‌ها می‌توانند شامل تحقیقات مشترک، برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی، و ارائه خدمات به جامعه محلی باشند. تقویت نقش آفرینی دانشگاه در کاهش آسیب‌های اجتماعی نیازمند یک رویکرد گسترده و چندجانبه است. که شامل اقدامات فرهنگی، اجتماعی، آموزشی و همکاری‌های مؤثر با سایر سازمان‌ها و انجمن‌ها است. با این اقدامات، دانشگاه‌ها می‌توانند به عنوان نهادی فعال در کاهش آسیب‌های اجتماعی عمل نموده و به توسعه پایدار و سالم جامعه کمک کنند. دانشگاه‌ها به عنوان یکی از مراکز اصلی آموزش و پرورش، مسئولیت بزرگی در قبال ارتقای سطح آگاهی و دانش جامعه دارند. که باید به عنوان نهادهایی با توانمندی‌های بالقوه برای تحقق تغییرات اجتماعی و فرهنگی در جامعه شناخته شوند. به همین دلیل، دانشگاه‌ها باید به دنبال ارتقاء همکاری با صنعت و تجارت، دولت، و سایر نهادها باشند تا بتوانند به صورت هماهنگ و همسو در جهت کاهش آسیب‌های اجتماعی فعالیت کنند. لذا تقویت نقش آفرینی دانشگاه‌ها در کاهش آسیب‌های اجتماعی نیازمند تغییرات ساختاری و فرهنگی است. این امر نیازمند اصلاح سیاست‌ها و رویکردهای آموزشی و تحقیقاتی در دانشگاه‌ها می‌باشد. همچنین، نیازمند همکاری فعال و مستمر با سایر نهادها برای تحقق اهداف مشترک است. دانشگاه‌ها باید به عنوان مرکزی برای تولید دانش و اطلاعات مفید در جامعه شناخته شوند و نقش موثر خود را در کاهش آسیب‌های اجتماعی تقویت کنند. این امر نیازمند تلاش‌های همگانی و همکاری فعال بین دانشگاه‌ها و سایر نهادها می‌باشد. برای دستیابی به این اهداف، دانشگاه‌ها باید برنامه‌ها و پروژه‌هایی را توسعه دهند که به بهبود شرایط اجتماعی و انسانی را هدف قرار می‌دهند. این برنامه‌ها می‌توانند شامل تحقیقات در حوزه‌های مختلف اجتماعی، ارائه خدمات به جامعه، آموزش و پژوهش در زمینه‌های مرتبط با کاهش آسیب‌های اجتماعی و ایجاد همکاری با نهادهای دیگر برای اجرای پروژه‌های مشترک مانند برنامه‌های آموزشی و... باشند. علاوه بر این، دانشگاه‌ها باید به دنبال ارتقاء آموزش‌های تخصصی در حوزه‌های مرتبط با کاهش آسیب‌های اجتماعی باشند تا فارغ‌التحصیلان به عنوان کارشناسان و متخصصان مجهز به دانش و مهارت‌های لازم برای مدیریت و حل مسائل اجتماعی در جامعه خدمت کنند.

با توجه به این نکات، تقویت نقش دانشگاه‌ها در کاهش آسیب‌های اجتماعی نیازمند تلاش و همکاری فعال از سوی همه اعضای جامعه دانشگاهی و همچنین همکاری با سایر نهادها است. این تلاش‌ها می‌تواند بهبود عملکرد دانشگاه در جامعه و کاهش آسیب‌های اجتماعی را تا حدودی تضمین کند.